

Ársskýrsla námsgagnasjóðs
skólaárið 2011-2012

Lög um námsgögn voru samþykkt á Alþingi 28. mars 2007. Markmið laganna er að tryggja framboð og fjölbreytileika námsgagna í samræmi við þarfir nemenda og skóla. Í lögunum var kveðið á um stofnun námsgagnasjóðs og þróunarsjóðs námsgagna, auk þess að fjalla um Námsgagnastofnun.

Námsgagnasjóður hefur það hlutverk að leggja grunnskólum til viðbótarfé til námsgagnakaupa í því augnamiði að tryggja val þeirra um námsgögn. Með tilkomu sjóðsins hafa skólastjórnendur aukið svigrúm til námsgagnakaupa til viðbótar við úrval Námsgagnastofnunar. Áfram er öllum skólum úthlutað kvóta til kaupa á námsgögnum hjá þeim. Eina breytingin sem tilkoma sjóðsins hefur breytt varðandi Námsgagnastofnun er sú að stofnunin er nú hætt að afhenda ókeypis til skólanna efni frá öðrum útgefendum. Skólarnir annast það nú sjálfir.

Framlag til námsgagnasjóðs er ákveðið í fjárlögum ár hvert. Vegna niðurskurðar í ríkisútgjöldum varð mennta- og menningarmálaráðuneytið að grípa til þeirra ráðstafana að skerða framlög til sjóðsins árin 2009, 2010, 2011 og 2012. Fyrsta úthlutun úr sjóðnum fór fram í nóvember 2007. Hér má sjá töflu yfir framlög til sjóðsins árin 2007 til 2012.

<u>Ár</u>	<u>Framlag í millj.kr.</u>
2007	100
2008	100
2009	50
2010	60
2011	40
2012	40

Sjóðurinn starfar skv. reglugerð um sjóðinn nr. 1111/2007, þar sem kveðið er á um að greiðsla fyrir hvern grunnskóla sé innt af hendi til rekstraraðila þeirra í maímánuði ár hvert og tekur greiðsla fyrir hvern skóla mið af fjölda skráðra nemenda í hverjum grunnskóla skólaárið á undan, skv. upplýsingum frá Hagstofu Íslands, en heimilt er að ívilna fámennum skólum. Auk þess segir í reglugerð að grunnskólar skuli láta sjóðsstjórn í té skilagrein á rafrænu formi um ráðstöfun úthlutunar eigi síðar en 30. apríl ár hvert. Heimild er til þess í reglugerð að fella niður úthlutun til þeirra skóla sem skila ekki inn skilagrein.

Mennta- og menningarmálaráðherra skipar stjórn sjóðsins til fjögurra ára í senn. Einn stjórnarmaður er tilnefndur af Kennarasambandi Íslands og einn af Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Einn stjórnarmaður er skipaður án tilnefningar og skal hann vera formaður en varaformaður er skipaður úr hópi tilnefndra aðalmanna. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti.

Eftirfarandi stjórn er skipuð frá 26. apríl 2012 til 25. apríl 2016.

Aðalmenn:

Sesselja Snævarr, án tilnefningar, formaður,
Guðjón Ólafsson, tilnefndur af Sambandi íslenskra sveitarfélaga, varaformaður,
Guðbjörg Ragnarsdóttir, tilnefnd af Kennarasambandi Íslands.

Varamenn:

Guðni Olgeirsson, án tilnefningar,
Pórður Kristjánsson, tilnefndur af Kennarasambandi Íslands,
Helga Guðmundsdóttir, tilnefnd af Sambandi íslenskra sveitarfélaga.

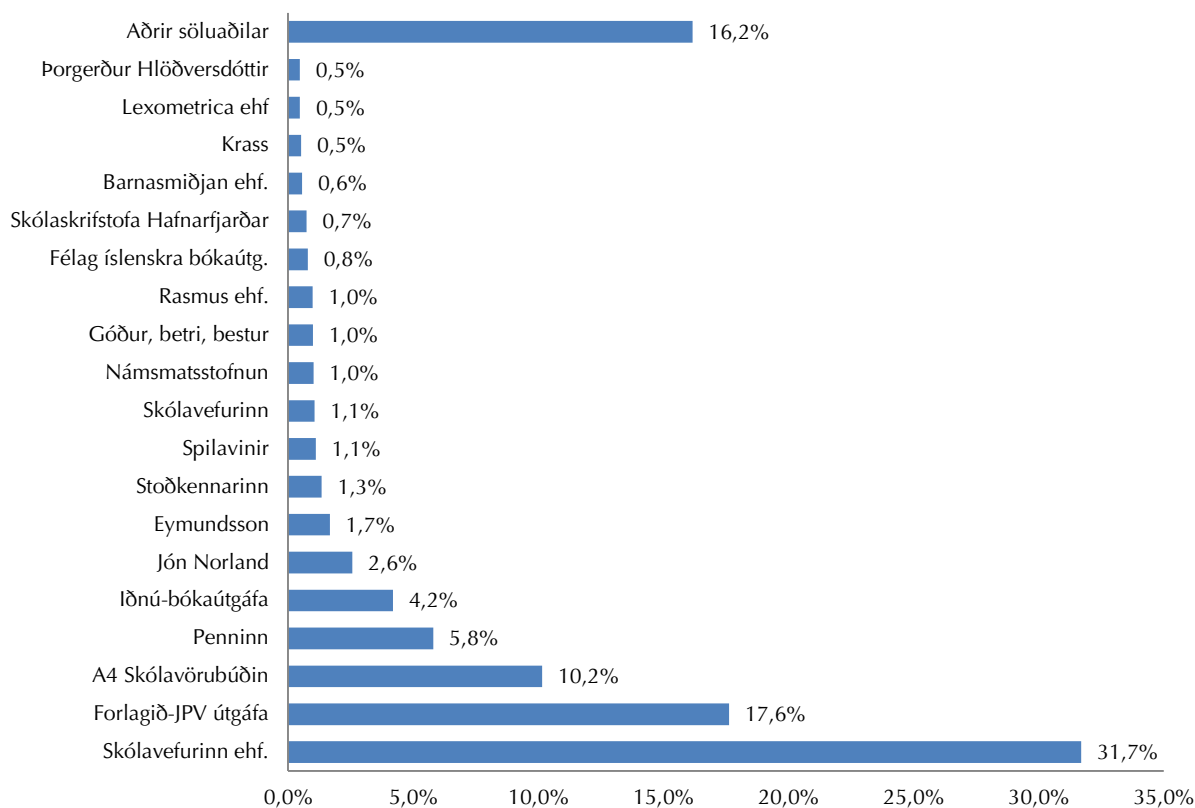
Um skilgreiningu á því hvað skólum er heimilt að kaupa fyrir fjármagn úr námsgagnasjóði hefur stjórn sjóðsins aðallega haft að leiðarljósi það sem kveðið er á um í reglugerð, þ.e. námsgögn sem samrýmast markmiðum aðalnámskrár grunnskóla. Námsgögn séu keypt frá lögaðilum og óheimilt er að kaupa tæki og búnað. Frá seinustu úthlutun hefur ný aðalnámskrá tekið gildi þar sem hugtakið námsgagn er mun víðara og var horft til þess þegar farið var yfir skilagreinarnar.

Umsýsla sjóðsins er í ár hjá Sambandi íslenskra sveitarfélaga og starfsmenn sjóðsins er Björk Ólafsdóttir og Valur Rafn Halldórsson. Ráðuneytið lét hana rafrænan grunn vegna skilagreinnanna. Vefslóð að grunninum er www.namsgagnasjodur.is. Hýsing vefsins er hjá Advania. Hver skóli er síðan með notendanafn og lykilorð fyrir aðgang að grunninum. Færa þarf í grunninn heiti námsgagns, söluaðila, tegund, námsgrein og upphæð, fyrir hvert tímabil sem er frá 30. apríl til 30. apríl ár hvert. Stjórn sjóðsins fer síðan yfir skilagreinar og þeim færslum sem ekki eru taldar gjaldgengar í sjóðinn er eytt. Fjármagn sem einstakir skólar nýta ekki yfirferist á milli ára. Skilagreinin er fyrst og fremst til að gera stjórn sjóðsins grein fyrir því hvað keypt er fyrir fjármuni sjóðsins, en er ekki bókhaldsgagn. Stjórn sjóðsins er heimilt, skv. reglugerð að taka úthlutun af þeim skólum sem skila ekki skilagrein til ráðuneytisins, en stjórnin ákvað fyrsta árið að nýta ekki þessa heimild í því skyni að gefa skólum tíma til að læra inn á ferlið. Heimildin hefur hins vegar verið nýtt eftir það. Umsýslukostnaður greiðist af ráðstöfunarfé sjóðsins. Í ár var ákveðið að úthluta öllum skólum landsins úr sjóðnum.

Skipting fjármagns eftir söluaðilum: Hér að neðan má sjá yfirlit yfir þá söluaðila sem mest var keypt frá.

Söluaðili	Upphæð	Fjöldi færslna	%
Skólavefurinn ehf.	14.200.983 kr.	323	31,7%
Forlagið-JPV útgáfa	7.894.722 kr.	137	17,6%
A4 Skólavörubúðin	4.550.208 kr.	255	10,2%
Penninn	2.603.095 kr.	96	5,8%
Iðnú-bókaútgáfa	1.879.980 kr.	49	4,2%
Jón Norland	1.152.851 kr.	10	2,6%
Eymundsson	748.491 kr.	71	1,7%
Stoðkennarinn	603.929 kr.	30	1,3%
Spilavinir	496.291 kr.	88	1,1%
Skólavefurinn	473.129 kr.	2	1,1%
Námsmatsstofnun	456.035 kr.	22	1,0%
Góður, betri, bestur	446.629 kr.	8	1,0%
Rasmus ehf.	441.143 kr.	14	1,0%
Félag íslenskra bókaútg.	357.040 kr.	7	0,8%
Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar	331.500 kr.	3	0,7%
Barnasmiðjan ehf.	251.582 kr.	11	0,6%
Krass	235.209 kr.	16	0,5%
Lexometrica ehf	213.160 kr.	3	0,5%
Þorgerður Hlökkversdóttir	210.000 kr.	1	0,5%
Aðrir söluaðilar	7.242.444 kr.		16,2%
Samtals	44.788.421 kr.		100,0%

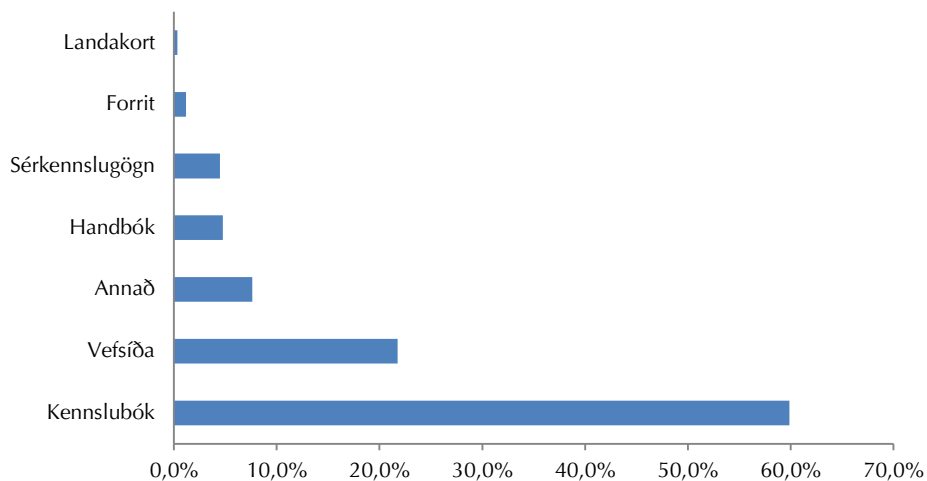
Skipting fjármagns eftir söluaðilum 2011-2012

Skipting fjármagns eftir tegund. Mestur hluti færslna voru fyrir kennslubækur eða um 60%, en skólar nýttu sér sjóðinn einnig til kaupa á áskriftum að ýmsum vefsíðum. Hér að neðan má sjá yfirlit á skiptingu m.v. tegund námsgagna. Til samanburðar eru tölur skólaáranna 2009-2011.

Tegund	Fjöldi færslna			Upphæð		Upphæð	
	Upphæð		%		%		%
	2011-2012			2010-2011		2009-2010	
Kennslubók	26.817.889 kr.	785	59,9%	39.062.900 kr.	61,5%	39.544.892 kr.	58,8%
Vefsíða	9.745.204 kr.	239	21,8%	11.474.984 kr.	18,1%	11.998.480 kr.	17,8%
Annað	3.408.973 kr.	260	7,6%	3.924.722 kr.	6,2%	5.646.115 kr.	8,4%
Handbók	2.134.900 kr.	173	4,8%	2.818.691 kr.	4,4%	3.345.318 kr.	5,0%
Sérkennslugögn	2.000.646 kr.	116	4,5%	3.019.765 kr.	4,8%	2.612.715 kr.	3,9%
Forrit	531.054 kr.	18	1,2%	3.071.561 kr.	4,8%	3.759.107 kr.	5,6%
Landakort	149.755 kr.	10	0,3%	110.135 kr.	0,2%	363.119 kr.	0,5%
Samtals	44.788.421 kr.	1601	100,0%	63.482.758 kr.	100,0%	67.269.746 kr.	100,0%

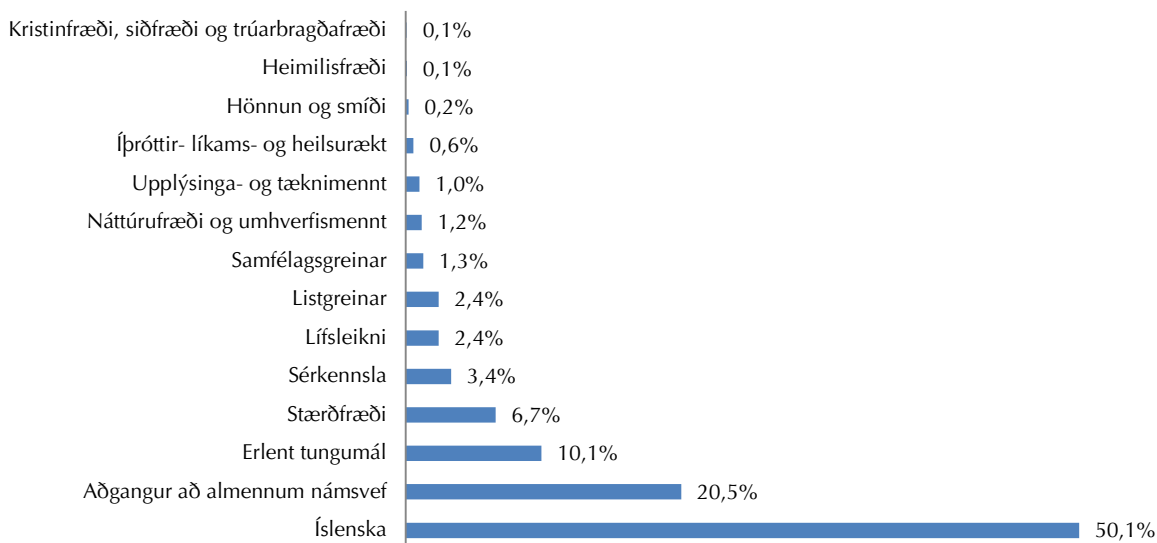
Skipting fjármagns eftir tegund námsgagna 2011-2012

Skipting fjármagns eftir námsgreinum. Hér að neðan má sjá hvernig fjármagnið skiptist milli námsgreina.

Námsgreinar	Upphæð			Fjöldi færslna		%	
	2011-2012	2010-2011					
Íslenska	22.432.574 kr.	33.805.604 kr.	598	50,1%	53,3%		
Aðgangur að almennum námsvef	9.174.594 kr.	7.820.880 kr.	215	20,5%	12,3%		
Erlent tungumál	4.518.947 kr.	6.820.991 kr.	212	10,1%	10,7%		
Stærðfræði	2.990.697 kr.	3.660.153 kr.	178	6,7%	5,8%		
Sérkennsla	1.508.065 kr.	2.360.007 kr.	116	3,4%	3,7%		
Lífsleikni	1.095.167 kr.	1.395.778 kr.	75	2,4%	2,2%		
Listgreinar	1.094.666 kr.	1.288.986 kr.	81	2,4%	2,0%		
Samfélagsgreinar	578.523 kr.	576.723 kr.	27	1,3%	0,9%		
Náttúrufræði og umhverfismennt	530.942 kr.	1.653.468 kr.	46	1,2%	2,6%		
Upplýsinga- og tæknimennt	453.352 kr.	1.747.886 kr.	19	1,0%	2,8%		
Íþróttir- líkams- og heilsurækt	255.174 kr.	370.234 kr.	16	0,6%	0,6%		
Hönnun og smíði	90.711 kr.	257.681 kr.	7	0,2%	0,4%		
Heimilisfræði	35.845 kr.	32.622 kr.	7	0,1%	0,1%		
Kristinfræði, siðfræði og trúarbragðafræði	29.165 kr.	15.339 kr.	4	0,1%	0,0%		
Annað	0 kr.	1.676.406 kr.	0	0,0%	2,6%		
Samtals	44.788.422 kr.	63.482.758 kr.	1601	100,0%	100,0%		

Skipting fjármagns eftir námsgreinum

Hér að neðan má sjá nánari skilgreiningu á flokknum erlend tungumál.

Erlent tungumál	Upphæð	Fjöldi færslna	%
Enska	3.232.475 kr.	178	71,5%
Danska	384.241 kr.	21	8,5%
Spænska	321.450 kr.	6	7,1%
Þýska	525.695 kr.	5	11,6%
Franska	55.086 kr.	2	1,2%
Samtals	4.518.947 kr.	212	100,0%

Í ár var í fyrsta sinn ekki notast við „annað“ í námsgreina floknum, en hingað til hafa nokkrar færslur verið skráðar undir „annað“ í þeim flokk. Sem dæmi um kaup sem flokkuð voru undir *Annað* má t.d. nefna: Áskriftir að ýmsum vefsíðum og bókakaup.

Samband íslenskra sveitarfélaga tók við umsýslu sjóðsins á þessu ári og hefur ný stjórn starfað með starfsmönnum sambandsins. Það samstarf hefur verið farsælt. Undanfarin ár hefur gætt óánægju með skert framlög í sjóðinn á fjárlögum undanfarin ár og væntir stjórn sjóðsins að hægt verði að hækka framlög á fjárlögum í sjóðinn á næsta ári.

Reykjavík, 19. júní 2012

f.h. stjórnar námsgagnasjóðs

Sesselja Snævarr, formaður

REGLUGERÐ um námsgagnasjóð.

1. gr.

Hlutverk námsgagnasjóðs er að leggja grunnskólum til fé til námsgagnakaupa í því augnamiði að tryggja val þeirra um námsgögn. Framlag til námsgagnasjóðs er ákveðið í fjárlögum ár hvert.

2. gr.

Menntamálaráðherra skipar námsgagnasjóði þriggja manna stjórn til fjögurra ára í senn. Skal einn stjórnarmaður tilnefndur af Kennarasambandi Íslands og einn af Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Menntamálaráðherra skipar einn stjórnarmann án tilnefningar og skal hann vera formaður en varaformaður skal skipaður úr hópi tilnefndra aðalmanna. Varamenn skulu skipaðir með sama hætti.

3. gr.

Stjórn námsgagnasjóðs ákveður skiptingu fjármuna milli grunnskóla til námsgagnakaupa á grundvelli upplýsinga frá Hagstofu Íslands um fjölda skráðra nemenda í hverjum grunnskóla á síðastliðnu skólaári. Greiðsla fyrir hvern grunnskóla er innt af hendi til rekstraraðila grunnskóla í maímánuði ár hvert. Stjórnin hefur eftirlit með því að farið sé að úthlutunarreglum, sbr. 4. gr. Ákvarðanir sjóðstjórnar um úthlutanir eru endanlegar og verður ekki skotið til æðra stjórnvalds.

4. gr.

Eftirfarandi reglum skal fylgt við úthlutun úr námsgagnasjóði:

1. Skilyrði ráðstöfunar fjár fyrir grunnskóla er einskorðað við kaup á námsgögnum frá lögaðilum og skulu námsgögnin samrýmast markmiðum aðalnámskrár. Óheimilt er að verja fjármunum úr námsgagnasjóði til búnaðar- og tækjakaupa.
2. Hlutdeild hvers grunnskóla ræðst af nemendafjölda en heimilt er að ívilna fámennum skólum. Í því felst að skólar með allt að 50 nemendur fá 20% hærri úthlutun. Skólar með 51-100 nemendur fá 10% hærri úthlutun og skólar með 101-150 nemendur fá 5% hærri úthlutun.
3. Grunnskólar skulu láta sjóðstjórn í té skilagrein á rafrænu formi um ráðstöfun úthlutunar eigi síðar en 30. apríl ár hvert. Eingöngu þeir skólar sem skilað hafa skilagrein koma til álita við úthlutun næsta árs.
4. Grunnskólum er heimilt að færa úthlutunarfé á milli ára.

5. gr.

Menntamálaráðuneytið annast umsýslu sjóðsins og ber ábyrgð á henni. Umsýslu-
kostnaður skal greiddur af ráðstöfunarfé sjóðsins.

Komi í ljós við eftirlit stjórnar námsgagnasjóðs að grunnskóli hafi ráðstafað fjármunum úr námsgagnasjóði til annars en mælt er fyrir um í reglugerð þessari skal skólinn krafinn um endurgreiðslu.

6. gr.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt heimild í 6. gr. laga um námsgögn nr. 71/2007 og öðlast þegar gildi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Fyrsta úthlutun úr námsgagnasjóði fer fram í nóvembermánuði 2007 á grundvelli upplýsinga frá Hagstofu Íslands um fjölda skráðra nemenda í hverjum skóla á síðastliðnu skólaári.

Menntamálaráðuneytinu, 7. nóvember 2007.

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir.

